

کد اجرا: نامشخص

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۵/۲۹

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۳۶ دقیقه

نام آزمون: ادبیات فارسی

علوی دخترانه مرکز

۱) نقش دستوری کلمات «مسلماً، شاید، فریاد، نگاه و ضمیر «ش» در «نگاهش» را در عبارت زیر بنویسید.

«مسلماً اگر درها را به رویش نبسته بودند، شاید وضع جور دیگری بود. این آخری‌ها فریاد را فقط در شعرش می‌شد جست. نگاهش آرام و حرکاتش و زندگی‌اش بی تلاطم بود.»

۲) در مصراع اول بیت زیر چند هسته گروه اسمی وجود دارد؟

«به گرز گران دست برد اشکبوس / تنی لرز لرزان و رخ سندروس»

۳) نقش «مضاف» را در بیت زیر بنویسید.

چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت / ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد

۴) در متن زیر ترکیب‌های وصفی و اضافی را بیابید.

«یکی از این مهمانان پیرزن [ی] کاررونی بود. کارش نوحه‌سرایبی برای زنان بود. اتفاقاً شیرین‌زبان و نقال هم بود. ما بچه‌ها خیلی او را دوست می‌داشتیم. عیب دیگران را پیش چشمشان می‌گفت، نه، خیلی او را دوست می‌داشت.»

۵) نقش ضمیرهای مشخص شده در بیت زیر، به ترتیب، کدام است؟

«مرا بار لطفش دو تا کرد پشت / به شمشیر احسان و فضلم بکشت»
الف) مضاف‌الیه، مضاف‌الیه، مفعول
ب) مفعول، مضاف‌الیه، مفعول
پ) مفعول، مضاف‌الیه، مضاف‌الیه
ت) مضاف‌الیه، متمم، مسند

۶) در بیت‌های زیر گروه‌های اسمی را بیابید و نوع ترکیب‌ها را بنویسید.

الف) به پور جوان گفت شاه زمین / دمیدند گفتمی شب آمد به روز
ب) پیامد دو صد مرد آتش فروز / بر آن چهر خندانش گریان شدند
پ) سراسر همه دشت بریان شدند

۷) در متن زیر فقط ترکیب‌های اضافی را جدا کنید.

«فلسطین کشوری که با شهادیش، با مقاومت‌هایش پیوسته صبر و ایثار و توکل به خداوند را به یاد جهانیان می‌آورد - ان‌شاءالله - به یاری خداوند، پیروز میدان خواهد شد.»

۸) در عبارت‌های زیر، هسته و انواع وابسته را مشخص کنید.

الف) نیکوترین نعمت
ب) چندین اندوه
پ) عشق حرم

۹) در هر یک از بیت‌ها و جمله‌های زیر صفت‌های بیانی و نوع آنها را بنویسید.

الف) چو بشنید گشتاسب شد پر ز درد / ز مژگان بیارید خوناب زرد
ب) بیاید یکی مرد گویا ز چین / که چون او مصور نبیند زمین
پ) و هر که از فیض آسمانی و عقل ذاتی بهره‌مند شد، نیک‌بخت گردد.

ت

جام ز عشق لبش خنده‌زنان شد چو گل وز لب خندان او بلبله بگریست زار

ث

طلوع برکه خورشید تابناک دل است ستاره‌ای که از آفاق دیده می‌آید

ج

عتیقه‌های دیدنی در شهر شما زیبایی‌ها را دو چندان نموده است.

۱۰ در کدام بیت تعداد وابسته‌های پیشین بیشتر است؟

الف) قدر آن خاک ندارم که برو می‌گذری
بگفت: او آن من شد زو مکن یاد
که به هر وقت همی بوسه دهد بر پایت
بگفت این کی کند بیچاره فرهاد

۱۱

نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»

۱۲

در بیت زیر چند «ترکیب وصفی و اضافی» وجود دارد؟

«هزار سرو خرامان به راستی نرسند به قامت تو دگر سر بر آسمان ساینند»

۱۳

در متن زیر صفت‌های بیانی را بیابید و نوع آنها را مشخص کنید.

«بیشتر این داستان‌ها پس از انطباق بر احوال تاریخی و باورها و معتقدات قومی، به طور کلی به هنگام سفر به آینده تجربه‌های آموختنی روزگاران را در خود جذب می‌کنند.»

۱۴ در کدام بیت، «قید» بیشتری وجود دارد؟

الف) وصل تو اجل را ز سرم دور همی داشت
ب) روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست
از دولت هجر تو کنون دور نماندست
در غنچه‌ای هنوز و صدت عندلیب هست

۱۵ حرف «را» در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

۱ تو را نفس رعنا چو سرکش ستور
۲ یکی را اجل در سر آورد جیش (لشکر)
۳ طبع را نه چندان دهان است باز
۴ در آن روز کز فعل پرسند و قول
دوان می برد تا به سرشیب گور
سرآمد بر او روزگاران عیش
که باز نشیند به یک لقمه آز
اولوالعزم را تن بلرزد ز هول

۱۶ تعداد «ترکیب‌های وصفی» و «اضافی» متن «نظر رستم دو اشکال اضافی نیز دارد: یکی آن که مرگش به خود او خاتمه نمی‌یابد، همه نزدیکانش را در برمی‌گیرد و ویرانی کشورش را هم به دنبال می‌آورد؛ دوم آن که مرگ او مساوی میدان خالی کردن کسانی خواهد بود که او را تجسم آرمان‌های خود می‌دانند.» به ترتیب، کدام است؟

۱ چهار - ده ۲ سه - یازده ۳ دو - دوازده ۴ یک - سیزده

۱۷ در چند مورد از ابیات زیر، هر دو نوع «واو» (عطف و ربط) وجود دارد؟

الف) چون گل و می دمی از پرده برون آی و در آ
ب) همی بلند بر آرند و بس فروفکنند
ج) به نظم و نثر کسی را گر افتخار سزاست
د) عجب مدار ز من نظم خوب و نثر بدیع
ه) آن جود و عدل دارد سلطان که پیش از این
که دگر باره ملاقات نه پیدا باشد
همی فراوان بدهند و باز بستانند
مرا سزاست که امروز نظم و نثر مراسم
نه لعل از صدف است و نه انگبین ز گیاست
آن جود و عدل، حاتم و نوشیروان نداشت

۱ یک ۲ دو ۳ سه ۴ چهار

۱۸ در میان مصراع‌های داده‌شده، جمعاً چند «قید» وجود دارد؟

- الف) کافتاب نعمتم شد زیر میغ
ب) طوطی اندر گفت آمد در زمان
ج) روزکی چندی سخن کوتاه کرد
د) بر دکان بنشست فارغ خواجه‌وش

۴ شش

۳ پنج

۲ چهار

۱ سه

۱۹ در ابیات کدام گزینه هم وابسته پیشین و هم وابسته پسین وجود دارد؟

- الف) سرتاسر آفاق چو خورشید دودیم
ب) که خواهد رسانید پیغام من
ج) در آن وادی که من افسرده‌ام پای تحمل را
د) گرگان یوسف جان ابنای روزگارند
ه) به این خوشیم که فارغ ز ننگ سامان است
و) چو موج قافله عمر را درنگی نیست
- تا جای در آن سایه دیوار گرفتیم
به بیگانه آشنا نام من
دل آواره از ریگ بیابان بیشتر یابی
مردیم از غریبی ای بی کسی کجایی
سری که در غم عشق است وقف زانوئی
کسی چگونه در این کاروان بیساید

۴ د - ه - و

۳ الف - ج - و

۲ ب - ج - الف

۱ الف - د - ج

۲۰ نقش قسمت‌های مشخص شده در ابیات زیر، به ترتیب، کدام است؟

- با بدان کم نشین که صحبت بد
آفتابی بدین بزرگی را
- گر چه پاکی تو را پلید کند
لگه‌ای ابر ناپدید کند

۴ مسند، نهاد، نهاد، مفعول، مسند

۳ مسند، نهاد، مسند، متمم، قید

۲ قید، نهاد، مسند، مفعول، مسند

۱ قید، مسند، نهاد، مفعول، قید

۲۱ کدام بیت فاقد نقش تبعی است؟

- ۱ ترک افسانه بگو حافظ و می نوش دمی
۲ چون پیاله دلم از توبه که کردم بشکست
۳ گرچه از کوی وفا گشت به صد مرحله دور
۴ حکم دوری ز تو مرگ است و عدم در خاموش
- که نخفیم شب و شمع به افسانه بسوخت
همچو لاله جگرم بی می و میخانه بسوخت
دور باد آفت دور فلک از جان و تنش
نرسم بر سر راهت تو خودت می‌دانی

۲۲ متمم در کدام گزینه با دو حرف اضافه است؟

- ۱ تدبیر صدرنگ افکنی بر روم و بر زنگ افکنی
۲ ز عشق حسن تو خوبان مه‌رو
۳ دارنده چو ترکیب طبایع آراست
۴ در اندرون من خسته دل ندانم کیست
- و اندر میان جنگ افکنی فی اصطناع لا یری
به رقص اندر مثال چرخ دوار
از بهر چه او فکندش اندر کم و کاست
که من خموشم و او در فغان و در غوغاست

۲۳ کدام گزینه از عبارت: «عقیدت ارباب مودت بدین خصلت پسندیده و صورت ستوده در موالات تو صافی تر گردد و ثقت دوستان به کرم عهد تو

بیفزاید، دریافت نمی‌شود؟

- ۱ چهار ترکیب وصفی وجود دارد.
۲ سه متمم وجود دارد.
۳ شش ترکیب اضافی وجود دارد.
۴ دو نقش تبعی وجود دارد.

۲۴ در کدام بیت، تعداد وابسته‌های پسین بیشتر است؟

- ۱ عاشق جانانم و جانم خروشی می‌کند
۲ دل چو غنی شد ز فقیری چه غم
۳ عقل مخمور است و مستان را به قاضی می‌برد
۴ در ازل نقش خیال او به دیده بسته‌ایم
- مستم و از مستیم خمخانه جوشی می‌کند
روز رهایی ز اسیری چه غم
سخت بی‌شرم است از آن‌رو پرده ما می‌برد
تا ابد نقشی چنین از چشم ما چون می‌رود

۲۵) صفت‌های «نسبی، مفعولی، لیاقت و فاعلی» به ترتیب، در کدام مصراع‌ها آمده است؟

الف) یا سخن دانسته گو ای مرد عاقل یا خموش

ب) پروا مکن، بشتاب، همت چاره‌ساز است

ج) هر که فانی شد ز خود مردانه‌ای است

د) در گره چون غنچه صد گلزار دارم دیدنی

۴) ج - الف - د - ب

۳) د - ب - ج - الف

۲) ج - الف - ب - د

۱) الف - ب - د - ج

۲۶) آرایه کدام گزینه نادرست است؟

۱) دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای

۲) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست

۳) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست

۴) در نایسته احسان گشاده است

فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد (کنایه)

که دون همتانند بی مغز و پوست (جناس)

چرا به دانه انسانیت این گمان باشد؟ (تشبیه)

به هر کس آنچه می‌بایست داده است (تضاد)

۲۷) آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است، به جز:

۱) از موج حلاوت دل مرغان چمن سوخت

۲) ز رشک شانه در تابم که با کوتاه دستی‌ها

۳) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست

۴) شعاع چشمه مهر از فروغ رخسار است

هر چند فشاندند به خامی ثمرم را (استعاره، مجاز)

به صدا آغوش دربر می‌کشد آن عنبرین مو را (جناس، کنایه)

کی طمع در گردش گیتی دون پرور کنم (استعاره، پارادوکس)

شراب نوشگوار از لب شکر بار است (حسن تعلیل، ایهام)

۲۸) آرایه‌های «استعاره، حس آمیزی، تناقض، جناس، ایهام» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

در دست، سر مویی از آن زلف درازم

ای خسرو خوبان، که تو شیرین زمانی

عاقبت سوز بود سایه اندیشه ما

رنگ‌ها خفته است، بیدل، در صدای عندلیب

که هم رنگ آب است و بارانش خون

الف) زلف تو مرا عمر دراز است ولی نیست

ب) شیرین تر از آبی به شکر خنده که گویم

ج) نخل شمعی که در شعله دود ریشه ما

د) آه مشتاقان نسیم نوبهار باد اوست

ه) یکی ابر دارم به چنگ اندرون

۴) ه، د، ج، ب، الف

۳) ج، د، الف، ب، ه

۲) ج، ب، الف، ه، د

۱) ه، ب، د، ج، الف

۲۹) در کدام گزینه آرایه جناس همسان (تام) دیده نمی‌شود؟

۱) پسر را نشانند پیران ده

۲) بگفت از دل جدا کن عشق شیرین

۳) نه عجب که قلب دشمن‌شکنی به روز هیجا (حمله)

۴) خواجه در ابریشم و ما در گلیم

که مهرت بر او نیست مهرش بده

بگفتا چون زیم بی جان شیرین

تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی

عاقبت ای دل همه یک سر گلیم

۳۰) بیت زیر، به کدام «آرایه‌ها» آراسته شده است؟

تا تو قرین قمر زلف دوتا کرده‌ای

«قامت یکتای من گشته دوتا چون هلال

۲) تشبیه، مجاز، تضاد، ایهام تناسب

۴) تشبیه، واج آرای، کنایه جناس ناقص

۱) تضاد، استعاره، جناس تام، ایهام

۳) استعاره، واج آرای، جناس ناقص، مجاز